

ЕВРОПА НА ВКЛЮЧВАНЕТО, ЕВРОПА ЗА ВСИЧКИ

Пет стъпки към Европа на социалната
справедливост и достойния труд

PSE

Социалистическа група в
Европейския парламент

Съдържание

Предговор	5
Време за Европа на по-голямото включване	7
Европа на включването - Нашият план	15
1. Нова социална Европа - за повече и по-добри работни места, срещу бедността и неравенството	16
2. Нова социална Европа - за икономическа сигурност	22
3. Нова социална Европа - за многообразие, интеграция и включване	26
4. Нова социална Европа - за по-добре управлявана глобализация	32
5. Нова социална Европа - за социална пазарна икономика	38

Предговор

Има един елементарен въпрос, който можем да си зададем за състоянието на политиката в Европа: докато нашите държави стават все по-богати, подобрява ли се животът на всеки един от нас? В тази брошура, Групата на Партията на европейските социалисти (ПЕС) в Европейския парламент повдига въпроса за необходимостта от радикална промяна в европейската политика, която да гарантира, че по-голямото богатство на Европа ще помогне за изграждането на по-добър живот за всички и по-добро общество. Ние смятаме, че ЕС, заедно с държавите-членки, е задължен да даде своя важен принос за тази нова политика. И задаваме подробен дневен ред за промяна.

Здравият разум предполага, че докато Европа забогатява, правителствата на държавите-членки би следвало да са способни да подобрят живота на своите народи. Въпреки това за милиони европейци животът не се е подобрил.

Някои твърдят, че глобализацията не ни оставя никакъв избор – че, за да сме конкурентоспособни в глобалната икономика, трябва да работим повече и по-продължително и да забравим за социалните стандарти.

Истината е, че проблемът не е в глобализацията. Проблемът е в политиката, глобализацията е извинението.

В глобалния свят на мултинационалните корпорации, доминиран все повече от международните финансови пазари, гражданинът разчита повече от всякога на силните държавни институции да гарантират, че нарастващият просперитет ще бъде широко споделен, и че натрупваните материални блага ще доведат до повишаване на социалните и екологични стандарти и по-добро качество на живота за всички.

В доклада “Нова социална Европа”, приет през 2006 г., Партията на европейските социалисти представи пътна карта за нова европейска политика в глобалната епоха. В настоящата брошура Групата на ПЕС в ЕП излага своето виждане за ролята, която трябва да играе ЕС и най-вече Европейския парламент, в изграждането на Европа на социалната справедливост и достойния труд.

Мартин Шулц

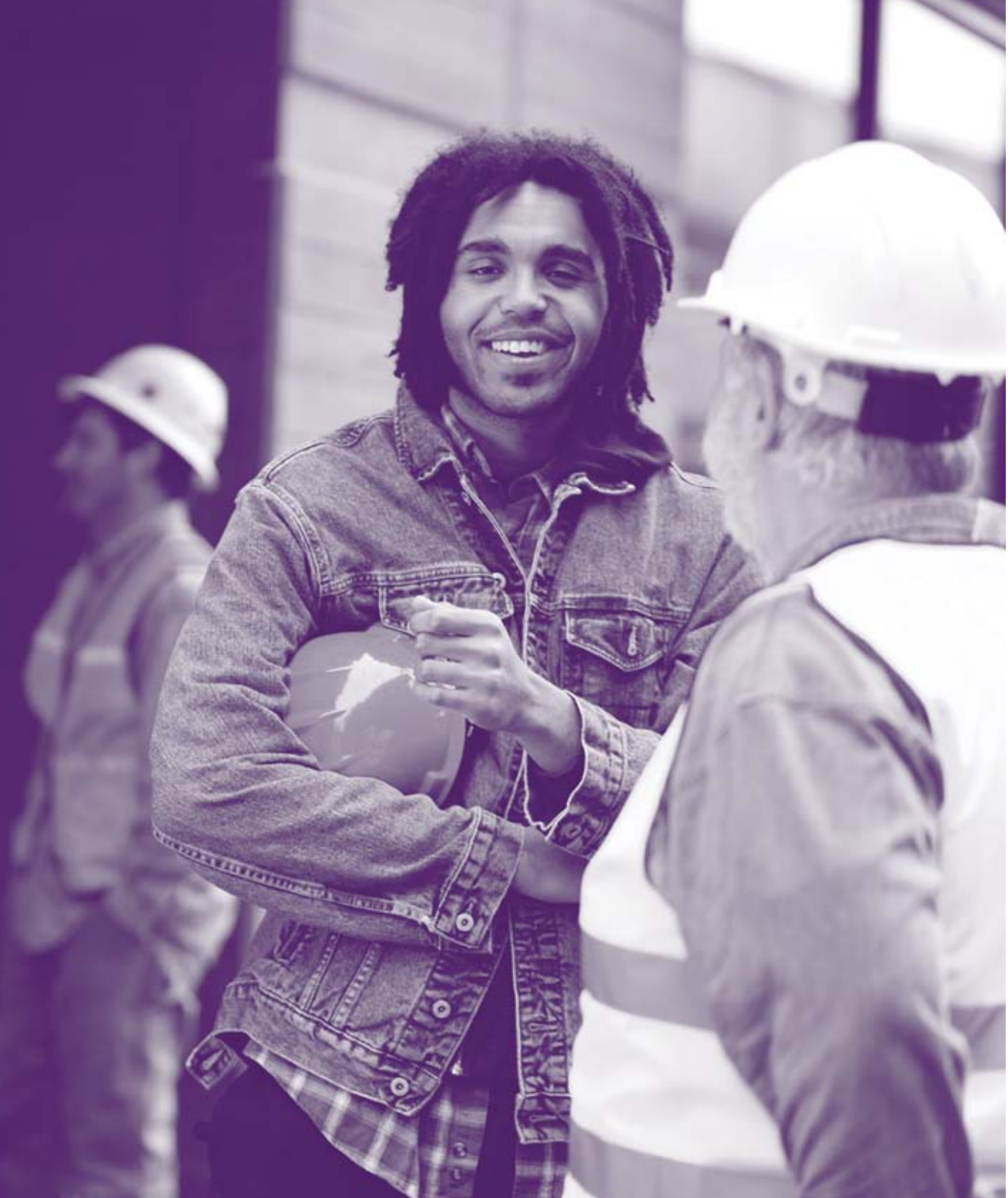
Председател на Групата на ПЕС в ЕП

Харлем Дезир

Заместник-председател на Групата на ПЕС в ЕП

Февруари 2008 г.

**Време за
Европа на
ПО-ГОЛЯМОТО
ВКЛЮЧВАНЕ**

Една различна визия за Европа

Европа е политически и социален проект - тя никога не е била и не може да бъде само пазар. Тя е, и трябва да остане, един проект за мир, демокрация, просперитет и солидарност между държавите и гражданите. Дълбоко в корените си Европа представлява политически и социален проект. Но бъдещето на европейския социален модел се превърна в тема на ожесточен политически конфликт. Има хора, които твърдят, че Европа, макар и по -богата от когато и да било, вече не може да си позволи високи социални стандарти. Че страните, изправени пред безмилостния натиск на глобализацията, трябва да се конкурират, за да определят най-ниски данъчни ставки и най-оскъдни права на трудещите се.

Европейските социалисти и социалдемократи знаят, че има и по-добър начин. Ние имаме визия за НОВА социална Европа - и знаем как да я постигнем. Нашата задача е да обновим, реформираме и укрепим нашите социални блага, с нови права и задължения и нов социален договор между гражданите и правителството.

Задачата за изграждане на една по-справедлива Европа, Европа на по-голямо включване, не стои само пред ЕС. Тя изисква широко партньорство между гражданите и публичните власти на местно, регионално, национално ниво и на ниво ЕС - и Групата на ПЕС иска да види решения, които се вземат възможно най-близо до гражданите. Но приносът на Европа ще бъде изключително важен: в следващите няколко страници ние излагаме какъв според нас трябва да е той.

Договорът от Лисабон - засилване на социалното измерение в ЕС

2008 г. ще ни донесе възможността да поставим Европейския съюз по-пълно и по-ефективно в служба на нашето виждане за едно по-добро общество. Договорът от Лисабон за реформа на Съюза значително засилва неговото социално измерение. Той ангажира ЕС с целите за постигане на социална пазарна икономика, пълна заетост и социален напредък, високи нива на социална защита и изкореняване на бедността. Договорът включва социална клауза, която изисква социалният ефект да бъде взет под внимание при формулиране на всяка политика на ЕС. Негов интегрален елемент е европейската Харта за основните права, която има правнообвързваща сила. Договорът елиминира много от правата, свързани с налагането на вето от отделни държави, което досега блокира социалния прогрес, и налага, както на ЕС, така и на държавите-членки, задължението да вземат мерки в защита на обществените услуги.

Десет принципа за общото ни бъдеще

През декември 2006 г. Конгресът на Партията на европейските социалисти (ПЕС), заседаващ в Порто, прие доклад, озаглавен “Нова социална Европа”,¹ който съдържа подробен анализ на социалните предизвикателства и възможностите пред Европа и социалдемократическа "пътна карта" за бъдещето. Настоящата публикация е продължение на “Нова социална Европа” и излага предложенията на Групата на ПЕС в Европейския парламент за приноса, който ЕС следва да направи. Заедно с нашата публикация от 2005 г. за икономическата стратегия “Една успешна Европа”² тя очертава визията за Европа от 21-ви век, която съчетава икономическата динамика и предприемчивостта с едно по-справедливо общество на по-голямо включване и равенство. Една Европа, в която се предлага нова икономическа сигурност за всички граждани и където просперитетът се изгражда от всички и се споделя от всички.

Основавайки се на “Нова социална Европа”, европейските социалистически, социалдемократически и трудови партии единодушно приеха следните десет принципа за общото ни бъдеще:

1. Права и задължения за всички
2. Пълна заетост
3. Инвестиране в хората
4. Общества на включването
5. Универсални грижи за децата
6. Равни права за жените и мъжете
7. Социален диалог
8. Превръщане на многообразието и интеграцията в наша сила
9. Устойчиви общества
10. Активна Европа за хората

Тези десет принципа стоят в основата на подхода, използван в настоящия документ. Конкретните предложения, направени тук, включват и доразвиват онези идеи в “Нова социална Европа”, за които са необходими действия на европейско равнище.

¹ *New Social Europe*, автори: Пол Нируп Расмусен и Жак Делор. Доклада можете да получите от ПЕС, 98 rue du Trone B-1050 Brussels, Belgium, или на уеб-сайта на ПЕС <http://www.pes.org>.

² “A Europe of Excellence” - можете да я прочетете на адрес www.socialistgroup.eu - press - publications.

Защо ЕС трябва да изиграе своята роля

В социалната политика основни участници са държавите-членки, но имаме нужда и от активна Европа, защото:

- *пазарът за стоки и услуги - а все повече и пазарът на труда - обхваща цяла Европа, и въпреки това неравенството в Европа е по-голямо от всякога*
- *европейският социален модел се основава на общи ценности, от които всички работници и гражданите в Съюза трябва да могат да се възползват: дълг на Европа е да гарантира и насърчава прилагането на Хартата за основните социални права*
- *нашите усилия за социален напредък са взаимозависими: трудно е да се повишават стандартите в една част на Европа, ако в друга част те се понижават.*

Европа не може да бъде просто общо икономическо пространство без социално измерение. Единният пазар е един от механизмите на Европа, но не е единственият. Трябва да дефинираме по-ясно на европейско равнище както ролята на пазара, така и границите на пазара.

Когато Европейската комисия или Европейският съд се позовават на принципите на единния пазар, за да погледят по-високите цели като взаимната подкрепа, колективната сигурност и солидарност, да подкрепят местната автономия в предоставянето на обществени услуги, да поставят в риск националните традиции в пазара на труда или да ограничат основните права като правото на стачка, социалдемократите ще действат като законодатели на европейско равнище, за да ограничат тази намеса, да възстановят местната автономност и да съхранят силата и многообразието на европейския социален модел.

// Дефиниране на ролята и границите на пазара //

Загуба на посоката: кризата на социална Европа

През по-голямата част от своята история Европейският съюз е бил основен двигател на социалния прогрес. Европейското законодателство гарантира нови или по-големи права на работното място, на пазара и в ежедневието. Нови основополагащи закони допринесоха за голям напредък в качеството на живота за европейските граждани, независимо къде живеят и се трудят те. Нека споменем само някои от тях:

- 1975г., за равно заплащане за мъже и жени;
- 1989г., за здравословни и безопасни условия на труд;
- 1996г., за защита на работници, командировани в рамките на ЕС
- 2000г., за забрана на расова и полова дискриминация и за равенство на работното място.

Но ситуацията се промени. През последните години, с изместването на политическия контрол към десния спектър, Европа не осъществява значими инициативи в социалната политика. Европейската комисия е склонна да вижда в идеята за социална Европа по-скоро източник на разходи, отколкото принос към растежа.

Същевременно Европа е изправена пред социална криза. Натискът, на който са подложени нашите граждани, нараства неумолимо, и то във времена, когато Европа създава повече блага от когато и да било в миналото:

- Икономическата несигурност и неравенство нарастват.
- Глобализацията, икономическите реформи и нарастващата мощ на финансовите пазари създават все по-интензивен конкурентен натиск.
- Все повече европейци са изправени пред несигурност на работното си място.
- Все повече работници-мигранти се наемат на работа при оскърбителни и непочтени условия.
- Реалните нива на заплащане в много професии изживяват стагнация или намаляват.
- Правата на детето се нарушават навсякъде в Европа. Твърде много деца прекъсват преждевременно училище, получават образование с ниско качество или биват подлагани на тормоз от възрастните.
- Твърде много младежи трудно си намират работа и се местят от едно работно място на друго без трудов договор.
- Твърде много хора живеят в периферията на обществото, или дори в бедност.

Не можем да продължаваме така. Европа не бе създадена, за да ръководи нарастващото неравенство, несигурност, социална изолация и несъгласие, а именно това се случва в момента. И Европейският съюз, и държавите-членки трябва да предложат по-добър обществен модел. Те трябва да преразгледат презумпциите, които са залегнали в основата на техните политики през последните години; да разгледат с по-творчески подход арсенала от политики, с който разполагат, и да предприемат активни мерки, за да преобърнат тенденциите на социално разединение, които подкопават ценностите, върху които е изградена Европа.

Европа постига резултати с реформите (но пропуска някои основни компоненти)

Свикнали сме да чуваме, че икономическите проблеми на Европа се дължат на "несправяне със структурната реформа". Но това не е вярно. През последните 15 години, Европа реализира мащабна програма за структурни реформи:

- създаване европейски единен пазар - повишаване на конкуренцията;
- въвеждане на Единната валута - по-малко разходи за банкови операции, повишена конкуренция;
- отваряне на множество публични предприятия към конкуренция;

- дерегулиране на пазарите на важни продукти - телекомуникации, енергетика и т.н.: допълнително увеличаване на конкуренцията;
- реформиране на пазарите на труда;
- приватизация много публични предприятия;
- отвори се към много по-голяма международна конкуренция и появата на глобалните финансови пазари;
- въведе нови технологии в широк мащаб.

Всичко това бе направено с цел да се повиши производителността, растежа и проперитетата. Къде са тогава резултатите?

Статистиката за производителността е много разочароваща. В началото на 90-те години, в зората на този период на реформи, нашата производителност нарастваше с по 2,6% на година. След цяло десетилетие реформи ръстът на производителността през 2001-2006 спадна до 1,6%, въпреки ускорения растеж на производителността в новите страни-членки.

За този неуспех има две основни причини:

- > Консервативните и либерални политици, погълнати от фикс-идеята за гъвкавост на пазара, пренебрегнаха много по-сериозни проблеми, които пречат на Европа да се превърне в по-конкурентноспособна и иновативна икономика. Проблеми с образованието и квалификацията; с научните изследвания и развитието; с огромното похабяване на таланти, тъй като милиони европейци са изключени или изтикани в периферията на пазара на труда; несправяне със задачата да се предвиждат и управляват промените.
- > Дори и най-добрият пакет структурни реформи се нуждае от силна подкрепа от макроикономическите политики, стимулирайки публичните и частни инвестиции. Европа страда от недостиг на всичко от изброеното дотук.

За да спасим и съживим нашата визия за европейския социален модел, на нас ни трябва решителен и активен Европейски съюз, работещ ръка за ръка с 27 решителни и активни държави-членки. Заедно, те трябва да са подготвени да преразгледат основните постулати на европейските социални и икономически политики и да се изправят лице в лице със социалните предизвикателства на 21-ви век:

- създаване на повече и по-добри работни места, борба с бедността и неравенството;
- осигуряване на икономическа сигурност за всички;
- изграждане на Европа на социалното включване;
- по-добро използване и управление на силите на глобализацията;
- изграждане на силна социална пазарна икономика, която да е от полза за всички.

**Европа на
включването
– Нашият план**

1. Нова социална Европа - за повече и по-добри работни места, срещу бедността и неравенството

В Европейския съюз, който е сред най-богатите места на планетата, един от всеки шестима - около 74 милиона души - живее под прага на бедността по критериите на собствената си държава. Но без социални трансфери този показател щеше да се равнява на 185 милиона души или 40% от населението. Тези данни показват колко мощна, и колко важна, може да бъде социалната политика като оръжие срещу бедността.

Глобализацията, подпомагана от публичните политики, преобрази европейския пазар на труда, като доведе до поляризиране между ниско и висококвалифициран труд, между печелещи и губещи, между богати и бедни. Процентното съотношение на богатата, преразпределяни за заплати на работещите, спрямо сумите, отиващи в джоба на акционерите, през последните години намалява непрекъснато, а пропастта в нивото на заплащане се увеличава. Едно от последствията е появата на нов тип бедност: "бедните работещи", по-голямата част от които са жени.

В другия край на скалата най-богатият 1% от населението увеличи повече от два пъти своя дял в общите доходи на Европа: от 8% през 1980г. до 17% сега. Конкуренцията за оскъдния капитал и квалифицирани работници повиши възнагражденията и притисна надолу данъчните ставки, докато публичните политики само засилват анти-егалитарното въздействие на глобализацията.

Планът

1. Повече работни места - стратегия за динамичен и устойчив

растеж. Европа има нужда от интелигентна стратегия за растеж, която да възстанови пълната заетост. Пълната, висококачествена заетост е най-доброто средство за борба с бедността и неравенството - и ние имаме предложения за постигането ѝ. Както ПЕС вече демонстрира³, координираните усилия на държавите-членки по петте цели от Лисабон⁴ - изследвания, образование, активни политики на пазара на труда, осигуряване на грижи за децата и стимули за частни инвестиции - ще създаде милиони работни места и устойчив икономически ръст. Освен това регулирането на икономическия ръст изисква по-добре управлявана макроикономическа политика; недопускане на данъчна конкуренция и социален дъмпинг и подмяна на трите отделни стратегии за растеж, които Европа в момента уж следва⁵, с единна, разбираема стратегия.

// Координирани инвестиции за научни изследвания, образование, трудови политики и грижи за децата //

"Някои твърдят, че осигуряването на пълна заетост е невъзможно. Ние от ПЕС сме направили своя политически избор: пълна и висококачествена заетост може да бъде постигната. Това е най-добрият път, за да станат обществата по-интегрирани и проспериращи, като се използва потенциалът на всички за създаване на нови ресурси." (Нова социална Европа, стр. 10)

2. По-добри работни места. Икономическият успех на Европа зависи от създаването на бързо развиваща се иновативна икономика, основана на знанието. Това ще наложи нуждата от висококвалифицирана, образована, мотивирана работна сила, образователни и научноизследователски институции от световна класа и политиката на обучение през целия живот. Постигането на тези цели трябва да стане основна цел на структурните реформи и програмите за финансиране на ЕС. Политиките за пазара на работна ръка трябва да насърчават фирмите да изграждат дългосрочни взаимоотношения, основаващи се на висока степен на доверие, със своята работната сила, и да инвестират в техните уменията и адаптивност. Тру-

³ Политически документ на ПЕС *Да действваме заедно и едновременно: по-висок растеж и повече работни места*, октомври 2006

⁴ Стратегията от Лисабон е 10-годишна стратегия на ЕС, приета през 2000г., за създаване на "най-конкурентноспособната икономика в света, основана на знанието, способна да постигне устойчив икономически растеж, с повече и по-добри работни места и по-висока степен на социално сближаване"

⁵ Пакта за устойчивост и растеж, Лисабонската стратегия и Стратегията за устойчиво развитие.

довото законодателство и неговото прилагане трябва да бъдат подсилени, за да се осигурят безопасни, висококачествени и сигурни работни места. Като първа стъпка в това отношение службите по инспекция на труда в държавите-членки трябва да се координират на ниво ЕС, за да се повишат понякога плачевно ниските стандарти при прилагане на трудовото законодателство и да се насърчи осигуряването на достойни условия за труд. Защитата на здравето и безопасността, включително защита от прекалено дълго работно време, трябва да се засили и актуализира.

„ Всички държави-членки трябва да се стремят към минимален национален доход „

3. Определяне на минимален доход. Ние

призоваваме към обявяването на общи принципи за социална защита, които да бъдат спазвани от всички държави-членки на ЕС. В неговата основа трябва да е принципът за национален минимален доход, определен като съотношение на БВП на глава от населението, към който всички държави-членки трябва да се ангажират да работят - на ниво, което да издигне всички бенефициенти над прага на бедността.

4. Край на заплатите, които водят до

бедност. Ние призоваваме Съветът на ЕС да се споразумее за въвеждане на минимална работна заплата във всяка държава-член, посредством законодателен акт или чрез колективно договаряне между социалните партньори, съобразено с нейните традиции. За да се вземат предвид различните стартови нива, всяка страна-член ще определи свой национален минимум, равняващ се на заплата, позволяваща приличен живот, който постепенно да се повишава, съобразно икономически условия, за да достигне единна минимална заплата за ЕС.⁷

„ Минимална работна заплата във всяка държава-член „

5. Борба срещу детската бедност и засилване на правата на

детето. Ние призоваваме за национална стратегия и план за действие във всички държави-членки, целяща да се предотврати репродуцирането на бедността чрез предаването ѝ от поколение на поколение, както и за стратегия на ЕС за укрепване правата на детето. Договорът от Лисабон ще включва защитата на правата на детето като цел на ЕС и ще създаде необходимата законова база за допълнителни действия.

⁶ За подробности относно законодателството за сигурност на работните места вж. по-долу, "Европа за икономическа сигурност".

⁷ Изразена като процент от националната средна заплата.

6. Край на различното заплащане на мъжете и жените. Равно-стойното заплащане за равностоен труд е сред най-старите цели на Договора за ЕС, но въпреки това средната заплата за жените все още е със 17% по-ниска от тази за мъжете. Призоваваме към радикално увеличение на правомощията и ресурсите, необходими за ефективно прилагане на Директивата за равно заплащане във всяка държава-член. Координиращата роля на ЕС, чрез инструменти като Интегрираните насоки за растеж и заетост⁸, трябва да се използва за подчертаване на аспектите, свързани с половата принадлежност, по отношение на образованието, обучението и активните политики на пазара на труда.

„ Ефективно прилагане на Директивата за равно заплащане „

"Някои твърдят, че сме постигнали съществен напредък по отношение на равните права на жените и мъжете и не е необходимо да продължаваме нататък. Ние от ПЕС сме направили своя избор: въпреки напредъка, неравенството между жените и мъжете е все още здраво вкоренено и трябва да работим по този въпрос." (Нова социална Европа, стр. 13)

7. Обща позиция срещу растящото неравенство. Европа се нуждае

от Кодекс за поведение в областта на данъчното облагане, за да се противопостави на подкопаването на данъчната основа чрез конкуренция за

„ Въвеждане на обща база за корпоративен данък и Кодекс за поведение в областта на данъчното облагане, за да се противопостави на подкопаването на данъчната основа „

бърз капитал и висококвалифицирани и мобилни служители. За да се намали избягването на данъци, трябва да се засили координацията между националните данъчни администрации и да се въведе обща база за корпоративен данък. Освен това призоваваме за общо ангажиране към прогресивно данъчно облагане, което не изтиква никого под прага на бедността. Прегледът на бюджета на ЕС през 2008-9 г. трябва да хармонизира бюджета с европейските социални и икономиче-

ски цели - преди всичко борба със социалната изолация и дискриминацията, насърчаване на социалната справедливост и защита, равенство между жени и мъже, солидарност между поколенията и защита на правата на детето. Средствата, изразходвани от ЕС, трябва да се използват за стесняване на пропастта между богати и бедни региони и за предотвратяване на "изтичането на мозъци" от по-бедните региони.

⁸ Интегрираните насоки за растеж и заетост са основният инструмент на ЕС за координиране на икономическата и социална реформа.

2. Нова социална Европа – за икономическа сигурност

Все повече европейски работници заемат несигурни работни места: в момента 13% работят на срочни договори, 23 милиона формално са регистрирани като "самонаемащи се", а реално са наемни служители, които работят без трудов договор и разполагат с минимална социална защита. С широкото разпространение на тези "нестандартни" трудови договори, заедно с факта, че повече от 16 милиона европейци са безработни, а 70 милиона живеят "в риск от бедност", несигурността се превърна в характерна черта на двустепенния пазар на труда. Европейското и националното законодателство подпомогнаха създаването на този двустепенен модел, но без да предложат правата и защитата, полагаща се на постоянно заетите, на всички останали видове работници. Заради голямата конкуренция и непредсказуемост на икономическите промени, работещите на пълно работно време, в административния персонал или дори на високопоставени професионални длъжности също усещат несигурност.

Планът

1. Действия срещу практиките за създаване на несигурни работни места и нарушаване на правата на трудещите се.

Всички работници, независимо на какъв вид договор работят, трябва да разполагат с набор от основни права⁹. Първа стъпка в тази посока може да бъде бързото приемане на европейско законодателство за защита на трудещите се на временен трудов договор и предприемане на действия срещу нерегламентирания труд и експлоатацията на работници без документи или работници-имигранти в цяла Европа. ЕС трябва да призове всички държави-членки да ратифицират Конвенцията на ООН за правата на работниците-имигранти и Конвенцията на Съвета на Европа срещу трафика на хора¹⁰. Европейското законодателство трябва да определи минимални норми и стандарти за стаж, включително срок за провеждането му, прилична заплата и социално осигуряване в съответствие с местните стандарти и връзки към образователните програми.

2. Елиминиране на сегментацията на пазара на труда - **Необходими** са европейски действия за премахване на бариерите пред включването на трудещите се жени, имигрантите,

възрастните и младите работници и други групи в неравностойно положение на пазара на труда; за премахване на пречките за професионалната и географската мобилност; за помощ на трудещите се да намерят баланс между своя професионален и семеен живот

и помощ при прехода от стара работа към нова висококачествена работа. Чрез Интегрираните насоки ЕС трябва да настоява държавите-членки да координират политиките си по отношение на достъпа до обучение и преквалификация, особено за работници с нестандартни договори.

// Европейско законодателство за защита на служителите на временен трудов договор //

3. Ефективно прилагане на законодателството за защита на трудещите се. Нужно е преразглеждане на някои неясни законодателни

текстове и разработване на ясни ръководни насоки. Необходими са гаранции, че страните-членки ще изпълняват своите задължения и ще предо-

⁹ Включително равно третиране, здравословни и безопасни условия на труд, регламентирано работно време/време за почивка, свободно сдружаване и представителство, колективно договаряне, колективни действия и достъп до обучение

¹⁰ По-подробна разработка, озаглавена "Общи принципи за гъвкавост и сигурност, можете да намерите на адрес www.socialistgroup.eu.

ставят на наетите на тяхна територия чуждестранни работници условията на труд, установени чрез законодателен акт или колективен трудов договор за местните работници. Ако е нужно, трябва да бъде доразвито законодателството на ЕС за чуждестранните работници, за да се гарантира изпълнението на тази цел. Следва да бъде създадена постоянна европейска платформа за трансгранично сътрудничество между държавните ведомства, които заедно със синдикатите, да се борят с незаконните трудови практики.

4. **Насърчаване на европейското колективно договаряне**, чрез

силни профсъюзи и по-тесни консултации между фирмите, служителите, синдикатите и институциите; разширяване на обхвата на колективното договаряне и социалния диалог, така че да включват обучението, организацията на работа, реструктурирането и преместването; създаването на системи за ранно предупреждение за служители, чието работно място е застрашено, за да имат време за намиране на алтернативи; и осигуряване на съответната законодателна рамка за трансгранични преговори и медиаторски услуги на европейско ниво. Защитата на основното право на синдикатите да предприемат протестни действия е от огромна важност и нито една клауза в европейското законодателство или политика на ЕС не трябва да не поставя под въпрос социалните стандарти или ефективността на националните системи за колективно договаряне. Ето защо в Раздел 5, посветен на социалния пазар, ние предлагаме цялото законодателство за единния пазар да включи социална *клауза*.

„ Насърчаване на транс-граничното колективно договаряне в рамките на мултинационалните компании със седалище в Европа „

"Някои твърдят, че времето на организирания труд вече е минало. Ние от ПЕС сме направили своя избор: тъй като трудът е безценна част от живота и обществото, начинът, по който организираме своя труд и споделяме отговорността с професионалните съюзи и работодателските организации, е от фундаментална важност за съвременното общество". (Нова социална Европа, стр. 14)

5. **Адекватни, устойчиви и прозрачни пенсионни системи**. Необ-

ходимо е да се работи върху мобилността на пенсионните системи в целия ЕС, като се вземат по-добре под внимание атипични форми на работа и прекъсването на работа, като се насърчава активното стареене, участието в пазара на труда, демографското обновяване и признаване на истинската стойност на приноса към обществото, който имат домакините.

3. Нова социална Европа

– за многообразие, интеграция и включване

Разширеният Европейски съюз сега включва още по-богати културни традиции; по-големи разлики в качеството на социалната инфраструктура; по-големи крайности в бедността и богатството; по-широка гама проблеми, свързани със социалната изолация - като например положението на ромите в някои от новите страни-членки; и по-високи нива на миграция, както вътре в ЕС, така и от трети страни.

Макар че европейското законодателство за защита срещу дискриминацията вече има корени в ЕС, в тази област остава още много работа, особено по отношение на прилагането и въвеждането му в действие в някои държави-членки, които съвсем очевидно не изпълняват своите задължения.

Ограничаването на достъпа до работа в частност е заплаха за европейския просперитет. През следващите 25 години, населението на трудоспособна възраст ще намалее с 20 милиона, и въпреки това Европа е далеч от целта си да осигури работа на 70% от населението в трудоспособна възраст. Повечето от хората, които трябва да се включат на пазара на труда, са изправени пред бариери поради липсата на умения, дискриминация, възраст, увреждания или проблеми с намирането на баланс между семейните и служебни отговорности.

Политиките, насочени към премахване на тези бариери са спешен приоритет както за социалната политика на Европа, така и за икономическия ѝ успех.

Планът

1. Укрепване и прилагане на антидискриминационното законодателство.

Европейското законодателство предлага защита срещу дискриминацията, основаваща се раса, религия или вяра, възраст, увреждания или сексуална ориентация. Извън работното място обаче е обхваната само дискриминацията въз основа на расова и полова принадлежност. Защитата, която съществува на работното място, трябва да се разшири, така че да обхване и дискриминацията на други места в обществения живот, например в образованието, социалното осигуряване, достъпа до стоки и услуги и жилищното настаняване. Европа трябва да се бори с всички прояви на расизъм, нетолерантност и екстремизъм и твърдо да отстоява своите ангажименти към равенството. Необходими са по-активни действия за интеграция на хората с увреждания на пазара на труда. Освен това Европа трябва да предприема действия срещу всички държави-членки, които не прилагат правилно съществуващите директиви.

// Разширяване на приложното поле на забраните за дискриминация в областта на образованието, социалното осигуряване, достъпа до стоки и услуги и жилищното настаняване //

"Някои се опитват да черпят политически предимства от ксенофобията и омразата към малцинствата и имигрантите в Европа. Ние от ПЕС вярваме, че европейските общества трябва да отхвърлят всички форми на нетолерантност и омраза. Всеки има правото да живее с достойнство и към него да се отнасят с уважение независимо от неговата националност, етнически произход, раса, пол, сексуална ориентация или религия" (Нова социална Европа, стр. 14)

2. Въвеждане на обща европейска миграционна политика, в

която държавите-членки споделят разходи и отговорности, обща процедура за прием на икономически имигранти и координиране на националните визови политики. Необходимо ни е по-добро взаимодействие между службите за граничен контрол на страните-членки в борбата с незаконните миграционни канали, с интегриран контрол по външните граници с цел защита на основните права на мигрантите и борба с трафика на хора.

3. Залагане на ефективни политики за интеграция в самата основа на европейските миграционни политики.

Ние призоваваме за създаване на Европейска харта за интеграция на имигрантите, като всички държави-членки предоставят достъп до езиково обучение, информация за общите европейски ценности и уважение към културното многообразие. Едно ново европейско гражданство на правата и отговорностите трябва да осигурява правото на глас и достъп до образование и грижи за децата, като овладяването на езика на приемащата държава да се определи и като право, и като задължение. Правото на имигрантите да търсят работа и да се възползват от пълна синдикална защита трябва да бъдат законово гарантирани. Ние призоваваме за европейски кодекси за поведение за наемането, осигуряването на прилични работни условия в Европа и в развиващите се страни, както и европейските фирми да демонстрират социална отговорност. Работодателите, които експлоатират мигранти, трябва да бъдат санкционирани.

// Въвеждане на обща европейска миграционна политика и на Европейска харта за интеграция на имигрантите //

4. Изкореняване на изначалните причини за миграция,

чрез по-силна ангажираност към разрешаването на конфликти и удвояване на приноса на Европа към Целите на хилядолетието за развитие, по-конкретно чрез по-добро използването на помощите за развитие и търговски политики, насочени в подкрепа на развитието. Трябва да се създаде фонд "Спестявания за развитие", така че паричните средства, върнати от мигрантите в родните им държави, да се използват за продуктивни инвестиции. Управлението на миграцията трябва да се превърне в част от политиката за развитие на ЕС, през партньорства с държавите по произход. Трябва да се сключат справедливи споразумения за реадмисия, които зачитат правата на мигрантите и потребностите на държавите-членки и държавите на произход и транзитно преминаване.

5. Разширяване на достъпа до образование и професионално обучение.

За да може да се конкурира във водещите редици на глобалната икономика, Европа трябва да осигури универсален достъп до качествено образование и професионално обучение. Необходимо са повече внимание и повече финансови средства, с подкрепа от структурните фондове на ЕС и фондове, за обучение през целия живот - включително голямо разширяване на подкрепата за професионално обучение чрез Програма "Леонардо". През 2008 г., ПГ на ПЕС ще създаде група от независими експерти, която ще включва специалисти по професионално обучение, представители на бизнеса и професионалните съюзи, с цел да се разработи подробно предложение. Освен това предлагаме създаването на европейско право на обучение през целия живот и образование като "втори шанс" за всички, които нямат висше

// Европейско право на обучение през целия живот //

образование. Най-добрите практики на ЕС трябва да се използват за насърчаване на държавите-членки да увеличат участието на всички групи в неравностойно положение. Необходимо е по-добро ниво на признаване на неформалното образование, което е от особена важност за по-добрата интеграция на хората в неравностойно положение.

6. Работа, съвместима със семейния живот. Създадената култура на "дълго работно време" трябва да се коригира чрез актуализиране на законодателството за работното време. Европа е изправена пред демографски предизвикателства, които изискват активни политики в помощ на родителите да работят или да продължат своето образование или обучение.

// **Актуализиране на законодателството за работното време и утвърждаване на Директивата за родителски отпуск //**

Директивата за родителски отпуск трябва да се прилага по-активно, а държавите-членки трябва да бъдат държани отговорни за спазването на обещанията, направени при Съвета на ЕС в Барселона през 2002 г. за осигуряване на висококачествени грижи за децата, като се интегрира предучилищно образование в стратегиите за обучение през целия живот.

"Някои казват, че грижите за децата са личен въпрос и нищо повече. Ние от ПЕС сме направили своя избор: европейските държави трябва да осигурят грижи в детски заведения за всички, които ги желаят." (Нова социална Европа, стр. 13)

7. Използване на Структурните и Кохезионния фондове на ЕС като оръжие срещу изолацията и бедността. Тези фондове трябва да се използват, например, за разширяване на материалната база на предучилищните детски заведения и осигуряване на обучение през целия живот в най-бедните региони на Европа; за подобряване на социалните грижи за възрастните; и за финансиране на програми за успешната интеграция на имигрантите.

8. Активно стареене. ЕС, чрез насоките на Лисабонската стратегия, трябва да насърчи държавите-членки да подобрят условията на труд и обучение за възрастните, за да увеличи възможностите им, ако предпочитат, да останат на работа. Системите за обучение през целия живот трябва да създават възможности за всички възрастови групи, включително хората на старческа възраст. Необходими са координирани подобрения в качеството на грижите за най-възрастните навсякъде в Европа, с достойни условия за труд и възнаграждение на полагащите грижи.

— **30** **9. Трябва да се осъществи задължителна оценка на социалното въздействие** на проектите за законодателство на ЕС, както и на прилагането на съществуващите закони на ЕС за конкуренцията и вътрешния пазар.

4. Нова социална Европа – за по-добре управлявана глобализация

Глобализацията може да стимулира растежа и ефективността. Но от друга страна тя оказва натиск върху европейския икономически и социален модел чрез по-голяма конкуренцията и по-бързи промени.

В момента Европа, както никога досега, се конкурира с държави с най-различни социални, икономически и политически системи. С ниските социалните и екологични стандарти, ниските заплати или данъчното облагане на високо мобилни фактори за производство, глобалната конкуренция се превърна в състезание между алтернативни икономически и социални модели.

Като най-голямата икономика в света, Европа трябва да играе по-активна роля при определяне на правилата и институциите на глобалното управление в интерес на един свят, който отразява ценностите солидарност, социална справедливост, социалната интеграция и екологична устойчивост. Освен това трябва да координираме своята съпротива срещу каквото и да било подкопаване на нашите социални и екологични стандарти.

Бързите промени в глобалната икономика доведоха до безпрецедентна вълна от сливания и преструктурирания през последните две десетилетия. Европа не трябва да издига бариери, които да възпират скоростта на промените, но трябва да станем по-добри в предвиждането им, в подготовката за тях и в управлението им. А решенията за това как да реагираме на промените трябва да отразяват интересите на всички заинтересовани страни, а не само на акционерите или инвестиционните фондове.

Планът

1. Изграждане на успешна Европа. Създаването на "най-конкурентноспособната икономика в света, основана на знанието, способна да постигне устойчив икономически растеж, с повече и по-добри работни места и по-висока степен на социално сближаване" – целта, залегнала в Лисабонската стратегия, трябва да бъде в основата на европейския отговор към глобализацията. Но се налага да препоредим приоритетите на тази стратегия. В нейната основа трябва да са политики за изграждане на образователни и научноизследователски институции от световна класа, които да създадат най-високо образованата и квалифицирана работна сила в света, и да се възползваме от конкурентното предимство, което Европа получава благодарение на високото качество на обществените услуги и социалната хармония. Групата на ПЕС е изложила по-подробно тези приоритети в документа "Една успяла Европа".

"Някои казват, че трябва да се съсредоточим само върху възможностите за високо квалифицираните, без да обръщаме внимание на лошите перспективи за нискоквалифицираните, без висше образование. Ние от ПЕС сме направили своя избор: да инвестираме във възможностите на всички хора." (Нова социална Европа, стр. 11)

2. Ревизия и укрепване на Директивата за работническите съвети. Тази директива и **разпокъсаното** европейско законодателство за информиране и консултиране, прието между 1975 и 2002 г., трябва да се укрепи и актуализира, за да осигури по-добри права за навременното информиране и консултиране относно плановете на предприятието, по-добри възможности за преквалификация, достъп за представителите на работниците до експертни съвети, достъп за членовете на Европейския работнически съвет до обекти на предприятията и финансиране от ЕС за обучение на представители на работниците. Трябва да се въведат адекватни санкции, за фирмите, които нарушават законодателството.

// Утвърждаване на Директивата за работническите съвети //

3. Укрепване на Европейския център за мониторинг на промяната (ЕЦМП).

Трябва да се повишат финансирането и кадровият потенциал на ЕЦМП, така че да може пълноценно да изпълнява задачата си да следи промишлените тенденции и да предсказва реструктуриранията, а също и да поддържа по-добри връзки с други европейски институции, включително Европейския парламент. Всяка компания с европейско измерение трябва да представя годишен доклад за "управление на промяната" (социална оценка), като предоставя информация за тенденциите и перспективите в производството, заетостта, заплатите и работните условия.

4. Разширяване на Фонда за глобализация.

През първата година от своя живот, Фондът за глобализация на ЕС - създаден през 2006 г. за предоставяне на извънредна финансова помощ за работници, загубили местата си заради реструктуриране на предприятието - има бюджет от само 500 милиона евро, а твърде ограничените му правомощия може да попречат на ефективното използване дори на тази ограничена сума. Призоваваме да се осигурят достатъчни финанси и техническа експертиза, така че работниците, загубили работните си места си заради реструктуриране, да могат да получат помощта, от която се нуждаят, образование и професионално обучение, мобилност и помощ за намиране на работа - за да намерят нова висококачествена работа.

5. Осигуряване на стабилно, прозрачно финансиране за дългосрочни инвестиции.

Липсата на добро регулиране на финансовия сектор застрашава реалната икономика. През миналата година зле работещите финансови пазари доведоха до по-бавен икономически растеж, изложиха на риск работните места и жилищата и доведоха света до ръба на рецесия. За да се осигури стабилност и прозрачност на финансовите пазари в един свят на интегрирани пазари, са необходими координирани действия на европейско и глобално ниво. Най-важният приоритет трябва да бъде ефективното регулиране на частните капиталови и хедж фондове. Предвид огромната роля на тези фондове в нашата икономика – и тяхната важност, например, за пенсионните фондове – ние спешно се нуждаем от законова рамка, която им позволява да действат ефективно, но да осигуряват достатъчна прозрачност и гаранции. Данъчното облагане на техните дейности трябва

// Ефективно регулиране и прозрачност на финансовите пазари //

да се координира на ниво ЕС, например чрез специално внимание към офшорните фондове или облагане на печалбите на инвеститори и мениджъри на фондовете.

- 6. Достоеен труд за всички.** Всички двустранни или регионални търговски споразумения на ЕС трябва да включват реални ангажименти за прилагане на основни трудови стандарти и други аспекти на достойния труд, според определението на МОТ, и задължение да се ратифицират стандартите на МОТ и конвенциите за права на човека на ООН. ЕС освен това трябва да изисква сравними действия по прилагането на трудовите стандарти като върховен приоритет на работната програма на МОТ след форума в Доха.

// Гарантирани стандарти за достоен труд в търговските споразумения на ЕС //

- 7. Реформиране на глобалното управление.** Реформата на глобалното управление трябва да е основен приоритет на външната политика на ЕС, с цел да се укрепи ролята на социалните и екологични фактори. Като първа стъпка Съюзът следва да започне диалог в рамките на СТО за реформите, за да гарантира, че правилата и процедурите на СТО няма да допускат търговските цели да водят до погазване на екологични, социални и други съображения, свързани с обществената политика. Насърчаването на устойчивото развитие, демокрацията, правата на човека и изкореняването на бедността трябва да са в основата на европейската търговска и международна политика.

5. Нова социална Европа – за социална пазарна икономика

"Да" на пазара, "не" на пазарното общество. Вътрешният пазар на ЕС не трябва просто да означава повече права за бизнеса и по-големи премии за директорите на търговски дружества. Нашият подход към социалната пазарна икономика предвижда всички - от директорите до гражданите - да има ясно определени права и задължения. Ето защо настояваме за налагане на права на потребителите, защита на гражданите и прозрачност и отговорност за фирмите и финансовите пазари.

Единният пазар трябва да се подкрепя от ефективно регламентиране, което да осигурява защита на общия интерес - по-конкретно в "мрежовите" индустрии като транспорт, телекомуникации, пощенски услуги и енергетика. ЕС трябва да отговори на безпокойствата на гражданите за въздействието на единния пазар върху европейския социален модел.

Спешно е необходима стабилна законодателна рамка за гарантиране на публичните услуги. Висококачествените обществени услуги са част от европейския обществен модел: добрите училища и болници, чистата вода, безопасният и надежден транспорт и енергетика са основни елементи в доброто качество на живота. Но на европейско равнище сегашното законодателство създаде голяма несигурност относно въздействието на обществените услуги върху конкуренцията на ЕС и законите за единния пазар, както и правилата за регламентиране на субсидиите или обществените поръчки.

Планът

1. Укрепване на социалния стълб на единния пазар. Европейската комисия трябва да изготви подробна оценка на социалното въздействие на единния пазар и да въведе обвързващи оценки на социалното въздействие на законодателството за единния пазар. Стратегията за единния пазар трябва да осигури социално благополучие и да пази правата както на работниците, така и на потребителите, за да гарантира достойни условия за работа за всички европейци. Всички законодателни актове, касаещи единния пазар, следва да съдържат социалната клауза, в която да се споменава, че нито един законодателен акт не трябва да противоречи на трудовото право и правилата за социално осигуряване. Политиката на конкуренцията трябва да се използва за премахване на бариерите за достъп до пазара, особено за по-малки фирми, да се противопоставя на конфликтното поведение и да гарантира, че предимствата от конкуренцията достигат до потребителите.

// Предпазна клауза, която да гарантира примата на трудовото и осигурителното право над правилата за общия пазар //

2. Единен пазар, основаващ се на общи стандарти. Единният пазар не трябва да позволява на търговските дружества да избягват социални и екологични стандарти, както и такива, свързани с общественото здраве, като преместват дейността си в по-слабо регулирани държави-членки. Затова трябва да се стремим, доколкото е възможно, към хармонизиране на стандартите.

3. Гарантиране на обществените услуги и слагане край на правната несигурност. Договорът от Лисабон ще създаде задължение както за ЕС, така и за страните-членки, да осигурят необходимата правна и финансова рамка, която да позволи на обществените услуги да функционират ефективно. За да изпълни тази отговорност, Съюзът трябва да приеме без забавяне Рамкова директива за обществените услуги, която да гарантира законова сигурност, уни-

// Европейска законова рамка за обществените услуги //

версален и равен достъп, местна автономия и права на гражданите. Секторни директиви - например за здравеопазване и социални услуги - трябва да гарантират всеобщ достъп и предоставяне и солидарност при финансирането.

4. Фискална конвергенция в интерес на гражданите. По-голяма координираност на данъчните политики на държавите-членки ще им помогне да изпълнят екологичните и енергийни цели и тези, договорени в рамките на Лисабонската стратегия, както и ще помогне да се гарантира, че данъчната конкуренция не причинява икономически изкривявания и не подкопава данъчната основа.

5. Превръщане на устойчивостта в основна характеристика на европейската социална пазарна икономика. Тъй като измененията в климата се превръщат все по-ясно в най-голямата заплаха за бъдещето на нашата планета, Европа трябва да бъде пионер в постигане на още по-екологично съобразен начин на живот. За да укрепим многото инициативи, които ЕС вече е подел за намаляване на въглеродните емисии, вече е време да излезем с европейски предложения за "зелен" данък, който да се налага от държавите-членки на индустриални дейности, замърсяващи околната среда.

Европейската Рамкова директива за обществените услуги трябва:

- да установи ясно разпределение на отговорности между ЕС и държавите-членки;
- да направи ясна разлика между услугите от общ "икономически" и "не-икономически" интерес, за които да важат различни законови разпоредби;
- да съхрани суверенитета на местните власти в проектирането и управлението на обществените услуги, за които те отговарят;
- да гарантира правото на гражданите да получат услуги на място, като осигури навременно и директно разглеждане на техните нужди, жалби и проблеми, и се защитят потребителските и граждански права;
- да зачита необходимостта от секторно законодателство за някои услуги, и да установи ясна връзка със същото законодателство и с Директивата за услугите;
- да гарантира прозрачност; публичност солидарност високо качество от услугата; универсалност; равен достъп; партньорство с гражданското общество; участие на работната сила; и роля за "третия" сектор;
- да изясни принципите, управляващи финансирането на обществените услуги.

Определянето, формулирането, организацията и финансирането на обществените услуги трябва да остане задача на държавите-членки и техните регионални и местни власти, които не трябва да бъдат възспирани от регламентите на Общността.

www.socialistgroup.eu
www.socialistgroup.mobi